

24 §

Fråga om bostadsfastighets behov av avlopp bättre kunde tillgodoses genom en egen anläggning än genom kommunens avloppsnät. Även fråga om preskription.

GW ägde fram till december 2007 fastigheten Landskrona Örja 3:22, belägen inom verksamhetsområdet för Landskrona kommuns allmänna va-anläggning. Fastigheten var, i vart fall så länge GW ägde den, ansluten endast till kommunens dricksvattennät. Det kommunala avloppsnätet byggdes emellertid ut i området år 2003, förbindelsepunkt för avlopp upprättades för fastigheten och anläggningsavgift debiterades fastighetsägaren GW samma år med 24 946 kr. Avgiften har inte betalats.

Kommunen yrkade förpliktande för GW att betala anläggningsavgift för avlopp med 21 788 kr jämte ränta på beloppet enligt 3 och 6 §§ räntelagen (1975:635) från den 20 november 2003 tills betalning sker.

GW bestred yrkandet men ifrågasatte inte det slutligt yrkade beloppets beräkning i och för sig. Han kunde inte vitsorda ränteyrkandet.

Kommunen anförde: År 2002 började man förbereda för utbyggnad av det kommunala avloppsnätet i Örja kyrkby och man skulle även ersätta det befintliga vattenledningsnätet med nya ledningar i samma sträckning. De befintliga avloppsanordningarna i området var undermåliga och det finns en näraliggande reservvattentäkt i området benämnt Tullstorp. Denna var tidigare huvudvattentäkt. Kommunen har intentionen att få området klassificerat som skyddsområde för vattentäkt men det är ännu inte klassat som vattenskyddsområde. Sydvatten har genomfört en inventering av vattenproduktionsanläggningar som finns i kommunal regi samt utrett vilka möjligheter det finns för ökat regionalt samarbete inom dricksvattenproduktionen. Av rapporten framgår bl.a. att reservvattenförsörjningen är ett område som kräver samordning och samsyn och att vissa anläggningar, däribland Tullstorp, bör säkras som framtida krisvattenresurser. Sydvatten har konstaterat att skyddsåtgärder, för att säkerställa leverans från Tullstorp, bör utföras skyndsamt. Utbyggnaden av kommunens nya va-nät i området genomfördes och var färdig i september år 2003. Fastigheten ligger i en grupp om fyra hus utanför detaljplan.

Projektet är således genomfört och förbindelsepunkt till varje fastighet i verksamhetsområdet har upprättats och fastighetsägarna har underrättats därom. Samtliga fastighetsägare har accepterat den utförda utbyggnaden förutom dåvarande ägaren till Örja 3:22 GW. När kommunen skickade räkningen till GW i oktober 2003 hade förbindelsepunkten för avlopp upprättats. Han är betalningsskyldig eftersom man måste se avloppslösningen i ett större perspektiv. I ett sådant perspektiv är det bättre att ansluta avloppet till den allmänna anläggningen än till en enskild avloppslösning. Det åligger fastighetsägaren att visa att dennes anläggning med större fördel kan tillgodose behovet av omhändertagande av avloppet från fastigheten än vad en anslutning till den kommunala anläggningen kan innebära. Några uppgifter som visar att avloppsanläggningen på fastigheten uppfyller de krav som ställs har inte framkommit.

GW har påpekat att en treårig preskriptionsfrist gäller för kommunens fordran och att denna därför skulle vara preskriberad. Det är riktigt att en treårsfrist gäller för kravet. Men sedan kravet prövats i tingsrätt och tingsrätten meddelat ett slutligt beslut den 8 september 2005 löper från den tidpunkten en ny treårsfrist. Eftersom kommunen har väckt talan hos Va-nämnden inom treårsfristen är dess fordran inte preskriberad.

GW anförde i huvudsak: Den 13 december 2007 förlorade han fastigheten genom exekutiv auktion. Han hade ägt den i nästan 30 år. Han drev ett bläck- och plåtslageri på fastigheten och huset användes både som privatbostad och för rörelsen. Numera har han flyttat och driver rörelsen på annan plats. Ca 100 m från fastigheten ligger närmaste bebyggelse i form av en grupp på fyra bostadshus. När man ansöker om anslutning till det kommunala nätet skall man fylla i en ansökan vilket han aldrig gjort. Han fick aldrig något beslut som hindrade honom från att använda det befintliga avloppet på fastigheten. Det var inte självklart att man måste ansluta sig. Från miljöförvaltningen fick han tre alternativ för avloppslösning som innebar att göra om den enskilda avloppslösningen eller ansluta sig till kommunens nät. Det angavs aldrig någon tid för när förändringen skulle vara klar. Den befintliga avloppslösningen på fastigheten var en trekammarbrunn anlagd på 1960-talet och den fungerade bra enligt miljöförvaltningen. Det skulle enligt hans mening vara bättre att fortsätta med denna anläggning eftersom en anslutning till kommunens avloppsnät, ett LTA-system, kräver el-pump och man blir beroende av att elektriciteten fungerar. Avloppsvattnet infiltreras i marken. Huset ligger inom vattentäktsområdet med ca 800 m till själva tälten. – Saken är för övrigt preskriberad. Det har gått för lång tid eftersom preskriptionstiden är 3 år. Rättsfallet NJA 1988 s. 503 åberopas.

Va-nämnden yttrade: Va-nämnden behandlar först frågan om kommunens fordran kan vara preskriberad.

Utredningen i målet visar att kommunens åberopade faktura är daterad den 17 oktober 2003 och förföll till betalning den 20 november samma år. När betalning inte gjordes ingav kommunen en ansökan om betalningsföreläggande för GW som denne bestred. Målet överlämnades därefter till Lunds tingsrätt som började en handläggning av målet. Den 8 september 2005 avvisade tingsrätten emellertid målet genom slutligt beslut sedan man konstaterat att tvisten skulle prövas av Statens va-nämnd. Beslutet har vunnit laga kraft. Kommunens ansökan om utfående av anläggningsavgift inkom till Va-nämnden den 2 september 2008.

Enligt 5 § 3 p preskriptionslagen (1981:130) avbryts preskription bl.a. av att borgenären väcker talan vid domstol eller exekutiv myndighet och enligt 7 § samma lag löper ny preskriptionstid från dag för dom eller slutligt beslut eller det rättsliga förfarandet avslutats på annat sätt. Då ingenting framkommit som ger anledning anta att GW varit okunnig om det rättsliga förfarandet vid tingsrätten skall ny preskriptionsperiod räknas från dagen för tingsrättens avvisningsbeslut. Eftersom kommunens ansökan som framgått inkom till Va-nämnden innan treårsfristen så beräknad gått ut, är fordran på anläggningsavgift inte preskriberad. GWs invändning om preskription kan således inte godtas.

Enligt 24 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster – vattentjänstlagen – skall en fastighetsägare betala avgifter för en allmän va-anläggning om fastigheten ligger inom verksamhetsområdet för den allmänna anläggningen och fastigheten behöver en vattentjänst med hänsyn till människors hälsa eller till miljön och detta behov inte kan tillgodoses bättre på annat sätt. Vid bedömningen av behovet skall tas särskild hänsyn till behovet av en god hushållning med naturresurser. Paragrafen hade tidigare sin motsvarighet i 9 § lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar men har genom vattentjänstlagen uttryckligen tillförts hänsynstagandet till miljö och naturresurser. Enligt 25 § p 1 vattentjänstlagen inträder avgiftsskyldigheten när huvudmannen ordnat förbindelsepunkten och underrättat fastighetsägaren därom enligt 12 § samma lag.

GWs fastighet ligger utmed en väg i anslutning till andra bostadsfastigheter strax utanför Örja Kyrkby och inom av kommunen föreslagen skyddszon för Tullstorps vattentäkt. Inom områden av detta slag måste ställas höga krav på en väl fungerande avloppslösning. Vad som framkommit om avloppsanläggningen på Örja 3:22 visar inte annat än att denna med sitt öppna system och infiltration inte motsvarar vad som i dag krävs för att på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt omhänderta avloppet inom ett område som det aktuella. GW har således inte visat att den anläggning som finns på fastigheten utgör ett bättre sätt att ta omhand avloppet från denna än omhändertagande genom kommunens avloppsnät. Eftersom anläggningsavgiften förföll till betalning under tid då han ostridigt var ägare till fastigheten och fordran enligt vad tidigare anförts inte är preskriberad eller tvistig till beloppet skall kommunens talan bifallas. Kommunen skall vidare vara berättigad till yrkad ränta på beloppet.

Va-nämnden förpliktade GW att betala anläggningsavgift för avlopp till Landskrona kommun med 21 788 kr jämte ränta på beloppet.

Beslut 2009-04-21, BVa 27
Mål nr Va 125/08